

міни виконання. Індивідуалізація полягає в тому, що студент самостійно обирає тип завдань для виконання, а також теми, яким він хоче приділити більше уваги в процесі СРС. Процес виконання завдань забезпечується індивідуально-консультативною роботою з викладачем.

Реалізація підготовки за таким підходом свідчить про позитивні результати, що виражається у високій успішності навчання, підтримці належної мотивації, задоволеності студентів, розвитку самостійності та ін.

В. Х. Арутюнов, канд. філос. наук, проф.,
О. Я. Зирянов, канд. філос. наук, старш. викл.,
кафедра філософії

ПРО НЕОБХІДНІСТЬ ВІДНОВЛЕННЯ КУРСУ ФОРМАЛЬНОЇ ЛОГІКИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЮРИДИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ КНЕУ

Метою інтеграції багатьох дрібних філософських курсів у дві фундаментальні навчальні дисципліни, філософію і культурологію, є: по-перше, *підвищення рівня фундаментальності галузевих філософських дисциплін*; по-друге, *збільшення терміну вивчення інтегрованих дисциплін до трьох-чотирьох семестрів*; по-третє, *збереження загальної кількості годин*, що раніше відводились на вивчення всіх філософських дисциплін (як власно філософії і культурології, так і логіки, етики та естетики, релігієзнавства, філософії глобальних проблем сучасності, логіки та методології соціально-економічних досліджень). На наш погляд, за два роки практики читання інтегрованих курсів філософії та культурології вдалося з'ясувати не тільки позитивні наслідки названої інтеграції філософських курсів, а й негативний результат цього нововведення на юридичному факультеті КНЕУ.

Справа в тому, що відбулася *підміна змісту різних курсів логіки* для економістів і для юристів: якщо для економістів курс логіки у складі інтегрованого філософського може бути обмеженим проблематикою *філософської логіки*, то для юристів потрібний повноцінний курс *формальної логіки*, бо саме вона є не стільки дисципліною загальногуманітарного циклу, скільки професійно орієнтованою дисципліною на формування точного і чіткого мислення у

майбутніх юристів. До речі, зовнішньо схожа ситуація склалася на факультеті інформаційних систем і технологій, але в навчальних планах цього факультету елементи формальної логіки присутні в інших фахових курсах (дискретному аналізі, теорії ймовірностей тощо); тобто вони реалізовані в темах і курсах, що мають відношення до математичної логіки. На жаль, серед спеціальних дисциплін юридичного факультету немає таких, які включали б необхідний матеріал з формальної логіки. Таким чином, програма навчання юристів без курсу формальної логіки перетворилася на неповноцінну. Вона вже другий рік не відповідає за логічним критерієм як традиціям, так і сучасним вимогам підготовки юристів.

Висновки: Ситуацію, що склалася з викладанням логіки для юридичних спеціальностей ще можна виправити. Для цього треба:

по-перше, зрозуміти, що філософська і формальна логіка належать до різних логічних дисциплін;

по-друге, зберегти елементи філософської логіки в тематиці інтегрованого філософського курсу для юристів, як і для інших спеціальностей;

по-третє, *відродити для юристів окремий поглиблений курс формальної логіки* (108 год., 3 кредити);

по-четверте, у випадку неможливості термінової перебудови навчальної програми для юридичних спеціальностей, названий курс *формальної логіки* можна ввести у навчальні програми магістерської підготовки юристів.

Л. І. Бабій, асистент,
кафедра бухгалтерського обліку.

ОСНОВНІ УМОВИ ПОЛІПШЕННЯ ВИЩОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ОСВІТИ

Вирішення завдань реформування вищої економічної освіти у відповідності до сучасних світових вимог та підготовка кваліфікованих фахівців, конкурентоздатних на ринку праці, здатних до компетентної, відповідальної та ефективної діяльності за своєю спеціальністю на рівні світових стандартів не можливі без підвищення ролі самостійної роботи студентів над навчальним матеріалом, посилення значущості професорсько-викладацького складу в розвитку навичок самостійної роботи, стимулюванні професійного зростання студентів та виховання їх творчої активності.